

Poznámka k přednášce profesora Drahoše na LIV. Akademickém fóru

Ivan Wilhelm

Rád bych se vrátil k jednání LIV. Akademického fóra a k jeho hlavnímu tématu.

Hlavní myšlenky strategického rozvoje Akademie věd, jak byly předneseny panem předsedou Akademie věd, znamenají jednak jasný signál dovnitř pracovišť ústavů Akademie věd, jednak vně jak pro širokou veřejnost, tak i pro politickou reprezentaci země. Obojí je přitom velmi důležité. Protože jde o vlastní materiál Akademie věd, lze přepokládat, že jeho plnění bude znamenat především stabilizaci poměrů uvnitř Akademie věd a vztah politické reprezentace bude zcela jistě znamenat i její vztah k této strategii.

Novým prvkem je bezesporu, kromě jiného, konkrétní přihlášení se nejen k výzkumu na špičkové úrovni kvality, ale k jiným činnostem mimo výzkum. Tím se Akademie věd nejen otevírá veřejnosti, ale deklaruje rovněž fakt, že jiné činnosti, jak byly panem předsedou uvedeny, patří bezesporu rovněž k tvůrčím činnostem, a tudíž aktivity Akademie věd nikterak nediskvalifikují. Myslím si, že to by mělo být zásadně důležité zejména pro vysoké školy, které se v kreativních činnostech orientují především na výzkum a poněkud si nevědí rady s tím, že by se mohly zabývat i dalšími tvůrčími činnostmi.

Toto téma bylo jasně na stole před dvěma roky, zůstalo ovšem nevyslyšeno. Nyní Akademie věd ukazuje, že takové využití potenciálu těchto pracovišť je zcela namístě a může znamenat řadu významných výsledků. Pro vysoké školy je to totiž ve srovnání s Akademií věd téma významně aktuálnější. Některé vysoké školy, fakulty, ale zejména celá řada oborů, které mají vážné problémy s kvalitou a intenzitou výzkumu, by mohla přenést nemalou část svých kapacit na tzv. jiné tvůrčí činnosti, a tím nejen uvolnit personální i finanční kapacity pro špičkový výzkum, ale důstojně plnit roli vysokých škol při pěstování „jiných tvůrčích činností“, jak jim ukládá zákon a očekává veřejnost.

Takže přednáška pana předsedy Akademie věd na Akademickém fóru byla pro vysoké školy nanejvýš inspirativní a reprezentace vysokých škol by měla být s jejím obsahem co nejdříve zevrubně seznámena. Jako reakci na tento materiál bych očekával pohotovou odpověď České konference rektorů i Rady vysokých škol a možná i promítnutí do novely zákona o vysokých školách. Je sice pravdou, že uvedená strategie má řadu úskalí, a tedy nelze říci, že přináší pouze pozitiva. Nechci se však těmito riziky zde zabývat a pevně doufám, že pro vysoké školy nebudou představovat bariéru, kvůli které obdobnou strategii pro sebe odmítnou.

Ve stručnosti tolik k nové strategii Akademie věd. Domnívám se, že téma bylo nanejvýš nejen aktuální, ale zásadně důležité. Díky za ně.